

VAD MIDZOMERT – AFFLIGEM – 20 JUNI 2015

Welkomstwoord Patrick De Rynck, voorzitter

Beste vrienden-auteurs,

Schrijfbroeders en –zusters,

Bij een informele samenkomst als deze passen geen formele redevoeringen. Ik zal het dus kort houden. Hartelijk welkom op VAV Midzomert. Tropisch zal die midzomer vandaag niet worden, maar ik zou zeggen: laten we er zelf de warmte in brengen, hier in de abdij van Affligem, mooi centraal en dus afstandsneutraal gelegen, toch voor wie niet in Poperinge of Hamont-Achel woont. Het is voor het eerst dat VAV een gebeuren als dit organiseert en ik heb begrepen dat er deze week op FB, uiteraard op FB, een discussietje was over dat rare woord ‘midzomer’, de dag voor de zomer begint. Jullie hebben meteen een eerste gespreksonderwerp voor zo meteen.

Eigenlijk dachten wij vooral: we hebben ons intussen terecht fameuze Werkcongres in de koude kerstvakantie, maar voor de rest komen we als auteurs misschien wat te weinig samen. Als auteurs, zeg ik met nadruk, vandaar dat je hier vandaag normaal gezien geen uitgevers, Fondsen voor de Letteren en aanverwante zult ontwaren. Tenzij er een mol onder ons is. Voeg daarbij dat je als VAV heel vaak bezig bent met de onderbouw, de fundamenten van ons vak, en dat is vaak wriemelen en wroetelen in het donker. We maken ons heel dikwijls onzichtbaar vuil. Te onzichtbaar, misschien. Wij lijken soms wel de mollen van het boekenvak. Daarom dat we ook graag eens boven water komen. Mollen die boven water komen, jullie zijn vandaag getuige van dat wonderlijke fenomeen. (De metaforen dartelen hier vrolijk ongepast over mekaar heen.)

Ik houd het kort, en dus zal ik het hier niet hebben over de uitgever waar we eergisteren bij zaten en die we probeerden aan de vrouw te brengen dat het toch eigenlijk vreemd is dat auteurs je ledenorganisatie mee recht moeten houden door nauwelijks royalty's te krijgen. Ik zal het niet hebben over het VFL waar we gisteren bij zaten om de nieuwe beheersovereenkomst 2016-2020 kritisch door te lichten, nadat we die eerder al hadden gevoed met onze verzuchtingen. Koen Van Bockstal en zijn team hebben ambities met de literatuur van Vlaamse auteurs, maar het wordt de komende weken en maanden de grote vraag of ook minister Gatz die ambities wil of kan hebben. De voortekenen zijn niet altijd even gunstig. Ik zal het niet hebben over de VRT-top bij wie we vorige week met het BoekenOverleg zaten op de fameuze 7de VRT-verdieping, om duidelijk te maken dat je literatuur niet hoeft te verkleuteren, verpeuteren en verpieteren om haar op tv aan de man en

vrouw te brengen. Met excuus aan de kleuters en de peuters en de pieten. Het zal ook wat dit betreft de komende weken en maanden duidelijk worden of de VRT en de Vlaamse politici de boodschap begrepen hebben.

Handig toch, zo'n goeie ouwe retorische *praeteritio*, in goed Latijns: zeggen dat je dingen niet zult zeggen en ze toch zeggen.

Ik zal het niet hebben over ons gesprekken met de VUV, de Vlaamse Uitgeversvereniging, waar meermaals diep, welwillend en machteloos gezucht wordt als wij onze lijst van kwalijke uitgeverspraktijken overlopen. Daar ontdekten we recent de jongste ziekte van de sector: het aantal beschadigde boeken dat blijkbaar fel toeneemt. Check jullie meest recente afrekening, als je het daaruit al kunt afleiden. Ik zal het niet hebben over de gereguleerde boekenprijs – een light-variant van de vaste boekenprijs – die VAV komende maandag samen met het BoekenOverleg verdedigt in het Vlaams parlement, ter redding van de boekhandel. Ik zal het niet hebben over de handleiding voor de personenbelasting die je als lid, en alleen als lid, op onze website vindt, dankzij Carlo Van Baelen (bedankt, Carlo). Raadpleeg hem, het kan u een barbecue of vijftig en je lidgeld voor een slordige twee eeuwen schelen. Ik zal het over zoveel dingen niet hebben hier in Affligem. We zouden er een boek over kunnen schrijven...

En er is nóg één ding waar ik het niet over zal hebben. Ik citeer, bij manier van spreken: 'Geachte redacteur, graag verzoeken wij u hierbij bijgevoegd manuscript van ca. 80.000 woorden te redigeren. Wij bieden u daarvoor 400 euro aan, bruto. Met vriendelijke groet, de uitgever.' Ik citeer nog eens: 'Geachte illustrator, vriendelijk verzoek ons tegen morgen voor de krant een A4-illustratie full color te bezorgen. Wij bieden u 40 euro. Met vriendelijke groet, de redactie.' Ik citeer tot slot: 'Beste recensent, graag kregen wij van u een recensie van bijgevoegd boek van 400 bladzijden. Uw stuk mag twee bladzijden lang zijn. Wij bieden u 60 euro. Met vriendelijke groet, het tijdschrift.'

Ik beken: ik heb mezelf half geciteerd uit een Standaardstukje van enkele weken geleden. Ik had een concrete aanleiding voor dat stuk: Flanders DC, een overheidsdienst, had een illustrator-freelancer een factuur teruggestuurd. De reden: de gefactureerde som was volgens deze opdrachtgever te laag. De illustrator werd vriendelijk verzocht meer te factureren. Ik zal jullie maar niet vragen of jullie ook al zo'n aanmaning tot meer vragen in de bus kregen. En zo ja, hoeveel.

Onderbetaling: het is een chronische epidemie die de corebusiness van onze sector – kwaliteit – ondergraaft. Uiteraard hebben opdrachtgevers hier een verantwoordelijkheid en een opdracht, maar

ook wij, auteurs, hebben die. Onderbetaling wordt maar al te vaak als betaling beschouwd. Dat heeft met veel dingen te maken. Meteen hebben we nog een gespreksonderwerp voor straks.

Maar ik citeer eerst nog een laatste keer, en nu niet mezelf of een of andere uitgever of redactie: “Er zijn voorbeelden te over van creatieven en kunstenaars die hun 'financieel lot' in eigen handen nemen en daar wonderwel in slagen. Het is jammer dat zovele andere, die fantastisch mooi en goed werk leveren er met moeite in slagen om het hoofd boven water te houden.” Aan het woord is Guido Everaert, onze spreker van vandaag. Meer nog: de column waar dit citaat uit komt, was voor ons de aanleiding om Guido uit te nodigen. Guido Everaert is behalve columnist een intense blogger en in zijn vrije tijd, verbeeld ik mij, consultant. (Guido, ‘consultant’, ik waarschuw je, da’s een woord waarbij een aantal auteurs meteen een uitermate kritisch gezicht opzet.) Guido Everaert is ook een lofzanger der sociale media en van internet in het algemeen, een aanhanger van het passioneel met je werk bezig zijn maar ook van *the absurdities of life*, een fan van het tv-programma ‘Komen eten’. (Guido, ik ben blij dat er nog altijd geen auteurs gillend weglopen.) Onze vraag aan Guido Everaert was: ‘iets met zakelijkheid en creativiteit’. En het mocht zomers zijn. En het mocht niet al te veel kosten. Ik ben samen met jullie benieuwd.